

Школьний Олександр
д-р екон. наук, професор
Уманський національний університет садівництва
Умань, Україна

ЛОГІСТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ ОРГАНІЧНОГО ПРОДОВОЛЬСТВА

Важливим напрямом екологізації аграрного бізнесу є нарощування виробництва екологічно чистої продукції, зокрема органічної. Ріст попиту на останню зумовлений недовірою споживачів до продовольчих товарів, вироблених за традиційними технологіями [2] і випадками захворювань. Виробництво такого продовольства підтримується екологічно орієнтованими технологіями [1].

Серед каналів розподілу органічної продукції слід виділити невеликі фермерські ринки; коли відстань перевезень продукції є незначною, що не передбачає досконалого інфраструктурного забезпечення. При цьому ланцюги постачання органічного продовольства локально орієнтовані, і виробники та споживачі налагоджують тісні контакти.

Глобальні ланцюги постачання органічної сільськогосподарської продукції з'єднують виробників (постачальників) та споживачів різних країн. Сталі глобальні конкурентні переваги суб'єктів підприємництва, які здійснюють постачання продукції на глобальний ринок екологічно чистих продовольчих товарів, забезпечуються шляхом формування ключових компетенцій, досягнення синергетичного ефекту в умовах партнерських відносин, за чіткого технологічного моніторингу та підтримки з боку логістичної інфраструктури. Глобальні конкурентні переваги суб'єктів підприємництва в агропродовольчій сфері підтримуються партнерськими відносинами, спрямованими на забезпечення принципів екологічного підприємництва в глобальних ланцюгах постачання, що можуть забезпечити синергетичний ефект за допомогою ринкових трансакцій, довготермінових контрактів, короткострокових угод, в умовах функціонування спільних підприємств та вертикально інтегрованих структур.

В процесі просування цих товарів логістичними ланцюгами зростає ризик їх пошкодження шкідниками та хворобами. З метою захисту органічного продовольства від контактів із забороненими речовинами в об'єктах логістичної інфраструктури важливо налагодити навчання персоналу та відповідне технологічне забезпечення. Рух екологічно чистої продукції мережами постачання супроводжується використанням різних стандартів та правил, які застосовуються в країнах-учасницях експортно-імпортних відносин. Чітка ідентифікація походження готових продуктів та інгредієнтів сприяє уникненню шахрайських схем та фальсифікації, а також зміцненню довіри до таких продовольчих товарів. Важливою передумовою функціонування глобальних ланцюгів постачання екологічно чистого продовольства є ефективна система відстеження траєкторії його руху від первинного виробника до кінцевого споживача, що сприяє формуванню глобальних конкурентних переваг.

Для глобального ринку органічного продовольства притаманна позитивна динаміка, проте його питома частка у світовому ринку агропродовольчої продукції залишається незначною. Переважна кількість імпортерів органічного продовольства

зосереджена в Європі. Рівень цін на органічні продовольчі товари вищий, порівняно з традиційною (неорганічною) продукцією, тому необхідно забезпечити використання технологій логістики, спроможних гарантувати належну якість та економію витратів в межах ланцюга постачання.

Таким чином, посилення вимог з боку зацікавлених сторін (групи споживачів, інвестори, підприємницькі структури, урядові та громадські організації,) зумовлює необхідність логістичного забезпечення глобального ринку органічного продовольства. Логістичні ланцюги постачання повинні відображати вимоги задоволення споживачів стосовно якісних та кількісних параметрів екологічно чистої продукції, оптимізації потоків економічних ресурсів та готової продукції, підтримки конкурентних переваг суб'єктів підприємництва вказаного ринкового сегменту.

Список використаних джерел

1. Вознюк О.І. Перспективи розвитку виробництва органічних молочних продуктів в Україні та світі. *Аграрна наука та харчові технології*. 2017. Вип. 1(95). С. 187-198.
2. Ларіна Я.С. Маркетингова політика комунікацій підприємства АПК на ринку органічних продуктів. *Бізнес-навігатор*. 2012. № 2. С. 41-46.

